

Erotuomareiden itsearviointitehtävä

Jokaiselle kurssille osallistuneelle erotuomarille lähetettiin kurssikutsun yhteydessä itsearviointilomake (liite) täytettäväksi ennen kurssille tuloa. Erotuomareiden tehtävänä oli arvioida omaa toimintaansa piirierotuomareiden painopistealueilla:

1. OIKEUDET, VELVOLLISUUDET, VASTUU
2. SÄÄNTÖTUNTEMUS
3. HENKILÖKOHTAISET RANGAISTUKSET
4. EROTUOMARISTON YHTEISTYÖ
5. LIIKKUMINEN JA SIOJITTUMINEN

Tehtävän päämäärä

- uusien, hyvien toimintatapamallien opiskelu ja kopiointi omaan toimintaan
- jokaisen omalle uralle uusia ideoita vahvuuksissaan ja kehittämisaalueillaan
- tiedon tasaaminen osallistujien kesken
- SPL:lle ja piireille uusia tarkennettuja koulutusteemoja tulevaisuuteen

Havaintojen kokoaminen

Kurssiohjelmassa oli lauantai-iltapäivänä aikaa ryhmäkäsittelylle, jonka aikana jokainen ryhmä teki yhteenvedon omista havainnoistaan verrattuna muiden jäsenten havaintoihin. Jokainen ryhmä käsitteli kolmea (3) erikseen määritettyä osa-alueita. Näin jokaista osa-alueita käsitteli kolme ryhmää, joista sunnuntaina valittiin yksi varsinainen esittävä ryhmä ja toinen ryhmä, joka täydensi ensimmäisen ryhmän esityksen omilla havainnoillaan.

Ryhmien toiminta ohjeistettiin seuraavalla tavalla:

1. ryhmä valitsee keskuudestaan vetäjän ja kirjaajan
2. jokainen ryhmä valitsee toimintatapamallin
3. kirjataan vahvuudet / kehittämisaalueet sekä niiden säilyttämistä / kehittämistä koskevat ajatukset

pohdittavaksi myös

4. kerhojen, piirien tai SPL:n tukimahdollisuudet (itseopiskelumateriaali, koulutustilaisuudet, talenttiryhmit, harjoitteluoppaat, ...)
5. erotuomariryhmän tukimahdollisuudet (keskusteluryhmit netissä,..)
6. havaintojen laittaminen ryhmän mielestä tärkeysjärjestykseen kriittisimmästä vähiten vaikuttavaan?? eli kaikki havainnot kirjataan, mitä tulee esille
7. nimetään jokaiselle aihealueelle eri esittäjä, joka valmistautuu sunnuntaina esittelemään ryhmänsä tulokset (~ 5 min eli keskeisimmät havainnot !!)
8. tehtävien palautus lauantai iltana

Havinnot painopistealueittain

1 OIKEUDET, VELVOLLISUUDET, VASTUU (Jarmo Karhunen)

A Vahvuudet - ja niiden säilyttäminen:

Yhdeksi suurimmaksi vahvuudeksi koettiin sitoutuminen erotuomaritoimintaan. III - divisioonan erotuomareiden asenne ja motivaatio erotuomaritoimintaa kohtaan on vahvalla pohjalla. Erotuomareiden persoonallisuus, auktoriteetti ja yhteistoimintakyky tukevat edellä mainittuja ominaisuuksia. Yhtenä sitoutumisen ilmenemismuotona nähtiin tuomarin ulkoasu, jonka ilmentymänä omista varusteista huolehtiminen ja niiden tarkastus on tärkein toimenpide. Muita sitoutumisen tunnusmerkkejä ovat:

- saapuminen ajoissa paikalle
- huolellinen otteluun valmistautuminen
- oman ajankäytön suunnittelu (työ – perhe – muut harrastukset)
- tavoitteellisuus sekä
- tavoite- ja/tai kehittämiskeskustelut erotuomareiden ja kouluttajien kesken.

Piirien suuntaan esitettiin toivomuksena erotuomareiden ja - toiminnan tasainen kuormitus sekä avoimuus toiminnassa läpi koko organisaation.

Muita vahvuuksia (ja niiden säilyttämiskeinoina) nähtiin:

- oikeudenmukaisuus (tasapuolisuus ja ennakointi)
- pelaajien turvallisuudesta huolehtiminen (pelaajien varusteiden tarkastus, kentän tarkastus)
- sääntöjen soveltaminen ja joustavuus (pelin lukeminen, hyödyn soveltaminen)
- säännön 5 soveltaminen (riittävä valmistautuminen, pelien seuraaminen, analysointi, erotuomarin rankaisuoikeus, erotuomarin toimivalta)
- johtamistaito (lisää pelejä / kokemusta, tarkkailun hyödyntäminen, pelien analysointi) sekä
- johdonmukaisuus, vastuullisuus ja rauhallisuus (sääntötuntemus, yhteiset ohjeet, rohkeus).

B Kehittämialueet - ja toiminta / keinot poistamiseksi:

Mielipiteet kehittämiskohteista jakaantuivat vahvuuksia enemmän eikä selkeää yksittäistä kohdetta erottunut. Kehittämiskohteina nähtiin seuraavat osa-alueet:

1 Sääntötuntemus - erityisesti mainittiin teknisen alueen ja vaihtopenkin hallinta sekä tuomarin toimi- / rankaisuvallan osaaminen. Keskeisimmiksi keinoiksi nimettiin sääntöjen opiskelu, sääntökokeisiin osallistuminen, erilaiset koulutustilaisuudet esim kerhoillat, kantapään kautta oppiminen / ennakkotapaukset sekä pelien seuranta.

2 Asiakirjat. Tilanteen kohentamiseksi kaivattiin selkeää ohjeistusta (mallit täyttämistä, opetus), harjoittelua / koulutusta sekä erotuomarin omana toimenpiteenä asiakirjojen tarkistamista täytön jälkeen.

3 Vastuunkanto. Erotuomarit oma joukkue, jolla oma tapa viestinnässä.

4 Palautteen käsittely, johon on varattava riittävästi aikaa, tilaisuuden on oltava vuorovaikutteinen ja avoin tilanne.

5 Pelin sabotointiyrityksiin puuttuminen ja sidosryhmien huomioiminen. Yrityksiin vaikuttaa erotuomarin ratkaisuihin on puututtava pelin alusta asti ja välittömästi.

6 Johtamistaito, jonka harjoittamiseksi ja kehittämiseksi keinoina nähtiin omien kokemusten jakaminen, CASE –harjoittelu, mielikuvaharjoittelu, esiintymistaidon opettaminen ja erikoistilanteiden harjoittelu (esim varoituksen antaminen).

7 Otteluun valmistautuminen.

2 SÄÄNTÖTUNTEMUS (Timo Vantola)

A Vahvuudet - ja niiden säilyttäminen:

Sääntötuntemuksessa vahvuuksiksi arvioitiin seuraavat kahdeksan osa-alueetta:

1. Sääntöjen osaaminen
2. Ottelukohtainen soveltaminen
3. Perustellut / selkeät RP –tulkinnat
4. Pelin lukeminen / sääntöjen tulkinta
5. Kovan ja kielletyn pelin erottaminen
6. Yhtenäinen linja = johdonmukaisuus
7. Rikkeen tarkoituksellisuus
8. Hyöty

Keskeisimpinä keinoina vahvuuksien säilyttämisessä nähtiin: tilanteiden analysointi jälkikäteen, pelituntuman säilyttäminen, itseluottamus, pelien / tuomareiden seuraaminen, sääntöjen sisäistäminen, pelaajan tarkoituksen ymmärtäminen, sääntöjen kertaus ja niiden samanlainen soveltaminen koko kentän alueella sekä benchmarking eli toisten vahvuuksien soveltaminen omaan toimintaan.

B Kehittämisaalueet - ja toiminta / keinot poistamiseksi:

Sääntötuntemuksessa kehittämiskohteina mainittiin seuraavat kahdeksan osa-alueetta:

1. Sääntöjen johdonmukainen soveltaminen
2. Erikoiset ja harvoin sattuvat tilanteet => pelinjatkaminen
3. Muurin siirto
4. Käsivirhe tulkinnat
5. Pikkurikkeisiin puuttuminen
6. Pelin jatkamistavat
7. Näyttelemisen tunnistaminen
8. Taktiset rikkomukset

Keskeisimmät nimetyt keinot osa-alueiden kehittämiseksi olivat: pelituntuman säilyttäminen, tarkkailun hyödyntäminen, säännöt ja niiden opiskelu => osallistuminen mm kerhoiltoihin, sääntökysymyksiin vastaaminen, omien sääntökysymysten laatiminen ja niihin vastaaminen, mielikuvaharjoittelu, omien toimintamallien luominen ja opettelu eri tilanteisiin (esim peräkkäisten rikkeiden ja loukkaantumisten hallitsemiseksi), tilanteiden rauhoittelun opettelu, liikkumisen ja sijoittumisen harjoittelu (esim käsivirheiden havaitsemiseksi), sääntöjen soveltamisen harjoittelu, puhumalla asenne kuntoon sekä parempi valmistautuminen peleihin.

3 HENKILÖKOHTAISET RANGAISTUKSET (Markku Niemelä)A Vahvuudet - ja niiden säilyttäminen:

Henkilökohtaisten rangaistusten käytössä keskeisimmäksi vahvuudeksi nähtiin erotuomarin rauhallisuus ja olemus varoituksen / kentältäpoiston antamisen yhteydessä. Keinoiksi ominaisuuden säilyttämiseksi määritettiin henkisen / fyysisen kunnon ylläpitäminen, valmistautuminen otteluun, sääntötuntemus, pelin hengen aistiminen sekä valmistautuminen tilanteeseen.

Muita vahvuuksia ovat:

- varoituksen näyttötekniikka ja pillin käyttö
- puhuminen / ennaltaehkäisy
- 1. varoituksen ajankohta
- ratkaisujen myyminen
- lajituntemus eli muun muassa kovan / väärän pelin erottaminen ja rohkeus / uskallus antaa pelata kovaa
- oikeudenmukaisuus ja linjan johdonmukaisuus

B Kehittämisaalueet - ja toiminta / keinot poistamiseksi:

Yhdeksi selkeäksi kehittämiskohteeksi nousi "puhu – puhuttele – varoita - poista kentältä" – linjan käyttö, jossa haasteena on rajanveto eri rangaistuskeinojen käyttämisessä. Linjan johdonmukainen käyttö edellyttää muun muassa valmistautumista otteluun, jonka yhteydessä selvitetään pelin tärkeys sekä suojeltavat pelaajat ja pahat pojat (?). Itse ottelun aikana keinoiksi nähtiin pelin hengen aistiminen, oman toimintatavan muutos, kun peli muuttuu, tasapuolisuus ja varoitusten / tilanteen myyminen. Lisäksi kokemuksen kartuttaminen auttaa linjan valinnassa ja käytössä.

Muita kehittämiskohteita ovat varoituksen antotekniikan parantaminen muun muassa pillin käyttö tilanteessa, varoituksen anto AET:n lähellä, tilanteen jälkeisen rikkeen huomioiminen sekä rikkoneen pelaajan tunnistaminen. Lisäksi todettiin, että suunsoittoon on puututtava ajoissa ja selkeämmin. Samoin 1. varoituksen ajoittaminen herätti kysymyksen, jotta voiko 1. varoituksen antaa liian aikaisin?? Toisen varoituksen antaminen samalle pelaajalle edellyttää erotuomarilta päättäväisyyttä ja rohkeutta. Pohdittavaa ja harjoiteltavaa riittää myös kuinka ottaa kuuma peli uudelleen haltuun. Muistettava on myös, että hyödyn käyttäminen ei poista henkilökohtaista rangaistusta.

4 EROTUOMARISTON YHTEISTYÖ (Kimmo Lakka)

A Vahvuudet - ja niiden säilyttäminen:

Erotuomarin antama ohjeistus avustaville erotuomareille on hyvä pohja, johon rakentaa yhteistyö. Jokaisen erotuomarin tulee kehittää oma malli, jonka käyttäminen edesauttaa ohjeistus- / tarkastusmuistion liittäminen omaan ET-kansioon. Lisäksi ohjeiden antaminen edellyttää, että koko kolmikko tulee ajoissa ottelupaikalle.

Toisena vahvuutena nähtiin vinkkijärjestelmä ja sen toimivuus. Erotuomariston ME – hengen luominen / ylläpitäminen ottelun aikana sekä ohjeiden antaminen vinkkijärjestelmän käyttämisestä ovat toiminnan perusteita. Onnistuminen edellyttää myös huolellista valmistautumista otteluun, katsekontaktia ottelun aikana sekä kokemusta. Vinkkijärjestelmän ymmärtämistä helpottaa toimiminen molemmissa tehtävissä; sekä ET:nä että AET:nä.

Ryhmän muita vahvuuksia ovat kokemus sekä ET:nä että AET:nä toimimisesta, keskinäinen luottamus, tiimityöskentely ja kannustaminen sekä onnistumisen halu. Selkeät näytöt ja katsekontaktit ovat jo nyt hyvällä tasolla. Taitojen ylläpitämistä edesauttaa harjoittelu juniori- / alemmissa sarjoissa. Lisäksi auktoriteetti ja selkeä vastuunjako eri tehtävissä toimivien kesken koettiin vahvuudeksi.

B Kehittämisaalueet - ja toiminta / keinot poistamiseksi:

Yhdeksi kehittämiskohteeksi nähtiin erotuomareiden välinen katsekontakti, jonka toimivuutta erotuomarina voidaan parantaa muun muassa kääntymällä aina oikean kautta ja tehostamalla näyttötekniikkaa esim rangaistus- ja maalipotkuissa. Samoin erotuomarin liikkeen käyttäminen tuomioiden tehostamiseksi todettiin oivaksi keinoksi! AET:n mahdollisuuksina nähtiin liputusten tehostaminen esim paitsioliputusten yhteydessä.

Toinen merkittävä kehittämiskohde on ohjeiden antaminen. Erotuomarin on mietittävä etukäteen ohjeiden antaminen huomioimalla muun muassa AET:n kokemus. Ohjeiden tulee olla selkeät ja niiden tulee olla erilaiset kokeneille / kokemattomille AET:lle. Kouluttajilta toivottiinkin mallia erotuomarin ohjeista liitettäväksi omiin ET-kansioihin.

Muina kehittämiskohteina mainittiin avustavien erotuomareiden parempi huomioiminen, erikoistilanteiden hoito (ml vaihto- ja loukkaantumistilanteet), erotuomarin suunnanmuutokset vastahyökkäyksiin liittyen, yhteisen linjan löytäminen välillä ET - AET:t, jokahetkinen tilannevalppaus, otteluun keskittyminen ja asenne sekä pelin jälkeisen palautteen hyödyntäminen.

5 LIIKKUMINEN JA SIOITTUMINEN (Hannu Kylmäniemi)

A Vahvuudet - ja niiden säilyttäminen:

Liikkumisessa ja sijoittumisessa keskeisimmistä vahvuuksista toinen on pelin lukeminen ja tilanteiden ennakointi ("pelisilmä"). Ottelun aikana sen ylläpitämisessä korostuvat pelinrakentajien / rikkojien tunnistaminen, vastuunjako ET:n ja AET:n kesken, lajituntemus ja kokemus sekä ajattelu. Muiden erotuomareiden toiminnan ja pelien seuraaminen kehittävät kykyä analysoida omaa liikkumistaan objektiivisemalla tavalla.

Toiseksi vahvuudeksi nimettiin fyysinen kunto, jota ylläpidetään säännöllisellä harjoittelulla, monipuolisella liikunnalla, lihashuollolla sekä terveellisillä elämäntavoilla. Motivaatio erotuomaritoimintaa kohtaan ja selkeät tavoitteet lisäävät harjoitteluintoa.

Muita vahvuuksia ovat:

- sijoittuminen erikoistilanteissa
- tilanneläheisyys ja tilanteisiin meneminen sekä rohkeus poiketa diagonaalista
- liikkeelle lähtöjen ja liikkumisen oikea-aikaisuus
- tempon vaihtaminen ja liikkumisen rytmittäminen
- monipuolinen liikkuminen ottelun aikana ml takaperin juoksu
- pelin muuttuessa myös erotuomarin liikkuminen muuttuu sekä
- koko pelikentän seuraaminen.

B Kehittämisaalueet -ja toiminta / keinot poistamiseksi:

Merkittävimmäksi kehittämiskohteeksi koettiin erikoistilanne sijoittuminen, jota voidaan kehittää mm seuraamalla muiden otteluita, mentaaliharjoittelulla, laittamalla itsensä peliin, jakamalla selkeästi vastuu ET:n ja AET:n kesken sekä videoimalla otteluita.

Toinen kehittämiskohde on diagonaali, joka on usein lyhyt ja kapea. Diagonaalin käyttöä voidaan kehittää harjoittelemalla sen käyttöä helppoissa otteluissa, järkevöittämillä liikkumista otteluissa (= ajattelu) sekä hyödyntämällä tarkkailupalautteista saadut opit ja vinkit.

Kehittämiskohteiksi nähtiin myös:

- peruskunto
- aktiivisuuden lisääminen
- rytmivaihdokset, jotka edellyttävät hyvää kuntoa, spurteja sekä rohkeutta mennä tilanteisiin
- takaperin liikkuminen
- nukahteleminen
- liian lähellä tilannetta
- liikkuminen tasapaksua = "höyryjuna"
- vastahyökkäykseen mukaanlähtö
- turha kiire pois
- tilanteiden ennakointi ja
- sijoittuminen.

Muita havaintoja

Seuraavien kurssien sisältötoiveita:

- perusohjeet sijoittumisesta erikoistilanteissa
- kenttäkoulutus kurssin aikana
- joukkueiden taktiikoiden ymmärtämiseksi valmentaja-alustus + keskustelu
- videoiden käyttö koulutuksessa
- ryhmätyöt ja/tai ryhmäkäsittelyt tehostavat osallistumista ja oppimista

Muut toiveet / havainnot:

- malli erotuomarin valmistautumisesta otteluun ml ohjeet (ohjeistus / tarkistusmuistio ET-kansioon)
- tarkkailijoiden ja tarkkailun lisääminen
- tiedon (sääntömuutokset yms) saattaminen ruohonjuuri -tasolle (piirierotuomarit)
- palautetilaisuudet kauden aikana (yhteenveto kauden otteluista / tarkkailuista)
- jokamiehen harjoitusohjelma

KURSSILAISEN KOTITEHTÄVÄ – lomake

KURSSILAISEN NIMI: _____ PIIRI: _____

Mieti ja kirjaa omalta kannaltasi oheisten koulutusaiheiden sisällöstä sellaiset asiat, joita pidät henkilökohtaisesti sinun **vahvuuksinasi** ao. osa-alueella sekä samoin jokaisen aiheen sisältä 3-4 sellaista asiaa, joissa sinun omasta mielestäsi tulisi **kehittää itseäsi**.

Kirjoita myös valitsemiesi asioiden rinnalle se kuinka aiot säilyttää ao. vahvuuden ja/tai kuinka uskoisit parantavasi mainitsemaasi kehitysaluetta (= mitä aiot tehdä...).

Käytä tarvittaessa lomakkeen sivun kääntöpuolta (HUOM ! Käytä vastaavaa numerointia..)

I EROTUOMARIN OIKEUDET, VELVOLLISUUDET ja VASTUU (sääntö 5)

A. VAHVUUTENI OVAT

NÄIN MINÄ SEN SÄILYTÄN...

1	_____	_____
2	_____	_____
3	_____	_____
4	_____	_____

B. NÄITÄ MINUN TULEE KEHITTÄÄ

JÄ SIKSI MINUN ON JATKOSSA ...

1	_____	_____
2	_____	_____
3	_____	_____
4	_____	_____

II SÄÄNTÖTUNTEMUS (sääntö 12)

A. VAHVUUTENI OVAT

NÄIN MINÄ SEN SÄILYTÄN...

1

2

3

4

B. NÄITÄ MINUN TULEE KEHITTÄÄ

JA SIKSI MINUN ON JATKOSSA ...

1

2

3

4

III HENKILÖKOHTAISET RANGAISTUKSET (sääntö 12)

A. VAHVUUTENI OVAT

NÄIN MINÄ SEN SÄILYTÄN...

1

2

3

4

B. NÄITÄ MINUN TULEE KEHITTÄÄ

JA SIKSI MINUN ON JATKOSSA ...

1

2

3

4

IV EROTUOMARISTON YHTEISTYÖ (sääntö 5 ja 6)

A. VAHVUUTENI OVAT

NÄIN MINÄ SEN SÄILYTÄN...

1

2

3

4

B. NÄITÄ MINUN TULEE KEHITTÄÄ

JA SIKSI MINUN ON JATKOSSA ...

1

2

3

4

V EROTUOMARIN LIIKKUMINEN ja SIJOITTUMINEN

A. VAHVUUTENI OVAT

NÄIN MINÄ SEN SÄILYTÄN...

1

2

3

4

B. NÄITÄ MINUN TULEE KEHITTÄÄ

JA SIKSI MINUN ON JATKOSSA ...

1

2

3

4